

VI. BİLSEL ULUSLARARASI ASPENDOS BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

KONGRE KİTABI

29-30 KASIM 2025 | ANTALYA

BİLSEL YAYINCILIK

https://bilselkongreleri.com

6. BİLSEL INTERNATIONAL ASPENDOS SCIENTIFIC RESEARCHES CONGRESS BOOK

29-30 November, 2025

ANTALYA/ TÜRKİYE

EDITOR
Assoc. Prof. Dr. Ahmet USLU

15.12.2025

ISBN: 978-625-8531-05-3

All rights of this book belong to BILSEL PUBLISHING.

The book is not intended for commercial profit.
It is responsibility of the author to abide by the publishing ethics rules.

Bu kitabın tüm hakları BİLSEL YAYINCILIK yayınevine aittir.
Kitap ticari bir kar amacı gütmemektedir.
Yayın etiği kurallarına uymak yazarın sorumluluğundadır.

https://bilselkongreleri.com/

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher, except in the case of brief quotations embodied in critical reviews and certain other noncommercial uses permitted by copyright law.

CONGRESS ID
CONGRESS TITLE

6. BİLSEL INTERNATIONAL ASPENDOS SCIENTIFIC RESEARCHES CONGRESS

DATE and PLACE

29-30 November, 2025,

ANTALYA/ TÜRKİYE

ORGANIZING COMMITTEE

Chairman of the Organizing Committee

Assoc. Prof. Dr. Ahmet USLU

University Academician Representative
Prof. Dr. Ümit Muhammed KOÇYİĞİT

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Murat KARAOĞLU

Atatürk Üniversitesi

Prof. Dr. Perihan ÜNÜVAR

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Prof. Dr. Süleyman GÖKSOY

Düzce Üniversitesi

Doç. Dr. Fatih KOÇYİĞİT

Dicle Üniversitesi

Dr. Emre ALTAŞ

Bartın Üniversitesi

Dr. Onur OKTAYSOY

Kafkas Üniversitesi

Dr. Derya KARATAŞ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

CONGRESS ORGANIZING COMMITTEE MEMBERS

Prof. Dr. Ardita Dylgjeri

Prof. Dr. Benahmed Abdelillah

Prof. Dr. Boualam Abderrahmane

Prof. Dr. h.c. Vicente Pironti

Prof. Dr. Mehmet Bayırlı

Prof. Dr. Abdurrahman KARABULUT

Prof. Dr. Hasan SERİN

Doç. Dr. İlyas ERPAY

Doç. Dr. Kadir GÖKOĞLAN

Doç. Dr. Cihan KÜRKÇÜ

Doç. Dr. Aziz ÖZTÜRK
Doç. Dr. Sedat ARSLAN

Doç. Dr. Hasan Mansur DURGUN

Assoc. Prof. Mokhtar NEBAB

Assoc. Prof. Gergana Gozanska Plovdiv

Assoc. Prof. Ganaoui Maroua

Dr. Mustafa ÜSTÜNDAĞ

Dr. Başak Tuna

Dr. Vijay Singh

Dr. Alireza Moghaddasi

Dr. Haneen Vasel

PARTICIPANTS COUNTRY

Albania/Algeria/Azerbaijan/Belarus/France/ Hungary/Georgia/Germany/India/Indonesia İran/ Morocco/Nigeria/ Pakistan/Romania/ Uzbekistan

SCIENTIFIC COMMITTEE

Prof. Dr.Valbon Ademi

University of Tetovo, North Macedonia

Prof. Dr Valentina Marinescu

University of Bucharest

Prof. Dr. h.c. Vicente Pironti

Open University Humaniza, Brazil

Prof. Dr. Karim KREIT

Cadi Ayyad University, Moracco

Prof. Dr. Mohammed Waheeb

Hashemite University,Jordan

Prof. Dr.Nana Jincharadze

European University Georgia

Prof. Dr. Shemsije Demiri

Hıgh Economıc School- Gostivar North Macedonia

Prof. Dr. Tinatin Mshvidobadze

Gori State University (Georgia)

Prof. Dr. Alaeddin BOBAT

Kocaeli Üniversitesi

Prof. Dr. Hikmet Yeter ÇOĞUN

Çukurova Üniversitesi

Prof. Dr. Perihan ÜNÜVAR

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Bayırlı

Balıkesir Üniversitesi

Prof. Dr. Abdurrahman KARABULUT

Afyon Kocatepe Üniversitesi

Prof. Dr. Hasan SERİN

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Assoc. Prof. Dr. Postolache Victoria

Alecu Russo Balti State University, Moldova

Assoc. Prof. Dr. Irina-Teodora MANOLESCU

Alexandru Ioan Cuza University of Iasi, Romania

Assoc. Prof. Dr. Silviya Ivanova

Institute of Cryobiology and Food Technology, Bulgaria

Assoc. Prof. Dr. Rozina Khattak

Shaheed Benazir Bhutto Women University, Pakistan

Assoc. Prof. Dr. Mokhtar NEBAB

University of Boumerdes ALGERIA

Assoc. Prof. Dr. Gergana Gozanska Plovdiv

University "Paisii Hilendarski", Bulgaria

Assoc. Prof. Dr. Ganaoui Maroua

University of Chadli Ben Djedid El-tarf and Souk Ahras university, Algeria

Assoc. Prof. Dr. Abdullayeva Gultekin

Azerbaijan State Pedagogical University

Assoc. Prof. Dr. Məmmədova Könül Ələddin qızı

ADPU-Azerbaijan

Doç. Dr. Ebru YILMAZ

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Doç. Dr. Çağatay YAMÇIÇIER

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Doç. Dr. Derya ÇAYIR

Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Doç. Dr. H. Burçin HENDEN ŞOLT

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Doç. Dr. Pervin ERDOĞAN

Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi

Doç. Dr. Özlem Gündoğdu AYTAÇ

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

Dr. Eyüp SIRAMKAYA

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Dr. Meryem Pir

Kocaeli Üniversitesi

Dr. Özlem PERVAN

Maltepe Üniversitesi

Dr. Özgür ERDAĞ

Kafkas Üniversitesi

Dr. Cansın CEYLAN

Kırklareli Üniversitesi

Dr. Melike YALÇIN

Afyon Kocatepe Üniversitesi

Dr. Sultan SARI

Ostim Teknik Üniversitesi

Dr. Çağrı GÜÇLÜTEN

Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi

Dr. Onur OKTAYSOY

Kafkas Üniversitesi

Dr. Vijay Singh

Himachal Pradesh University Shimla India

Dr. Alireza Moghaddasi

Imam Reza International University,Iran

Dr. Haneen Vasel

Beit Berl College

Dr. Ülker Baxşiyeva

Azerbaijan State Pedagogical University

Dr. Alan Reed Libert

University of Newcastle, Australia and Khazar University, Baku

Dr. Ihor Ponomarenko

State University of Trade and Economics, Ukrania

Dr. Irina-Ana DROBOT

Technical University of Civil Engineering Bucharest, Romania

Dr. Chems Eddine BOUKHEDIMI

University of Tizi Ouzou, Algeria

Dr. Onwudebelu Ugochukwu

Alex Ekwueme Federal University of Ndufu-Alike Ikwo (AE-FUNAI),Nigeria.

Dr. Ioana Ioancio

Faculty of Medicine "Carol Davila" Bucharest, Romania

Dr. Sharmistha Roy

University of Nevada, Las Vegas, USA

Dr. Drita AVDYLI

Mediterranian University of ALBANIA

6. BİLSEL INTERNATIONAL ASPENDOS SCIENTIFIC RESEARCHES CONGRESS

29-30 November, 2025
ANTALYA/TÜRKİYE

CONGRESS PROGRAM

Join Zoom Meeting ID: 848 0929 9910

Passcode: 629849

Join Zoom Meeting

https://us06web.zoom.us/j/84809299910?pwd=FF1oHXroHHaPgWk5Ok9hw82S06tRyw.1

PARTICIPATING COUNTRIES

Albania/Algeria/Azerbaijan/Belarus/France/ Hungary/Georgia/Germany/India/Indonesia İran/ Morocco/Nigeria/ Pakistan/Romania/ Uzbekistan

Before you login to Zoom indicate hall number and your surname
Zoom'a girişte sırayla salon numarasını ve ad soyadınızı yazınız

IMPORTANT

- **To be able to make a meeting online, login via https://zoom.us/join site, enter ID instead of**
- **"Meeting ID or Personal link Name'' and solidify the session.**
- **The presentation will have 10 minutes .**
- **The Zoom application is free and no need to create an account.**
- **The Zoom application can be used without registration.**
- **The application works on tablets, phones and PCs.**
- **Speakers must be connected to the session 10 minutes before the presentation time.**
- **All congress participants can connect live and listen to all sessions.**

TECHNICAL INFORMATION

- **Make sure your computer has a microphone and is working.**
- **You should be able to use screen sharing feature in Zoom.**
- **Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.**

ÖNEMLİ

- **Kongremizde Yazım Kurallarına uygun gönderilmiş ve bilim kurulundan geçen bildiriler için**
- **online (video konferans sistemi üzerinden) sunum imkanı sağlanmıştır.**
- **Online sunum yapabilmek için https://zoom.us/join sitesi üzerinden giriş yaparak "Meeting ID**
- **or Personal Link Name" yerine ID numarasını girerek oturuma katılabilirsiniz.**
- **Sunumlar için 10 dakika süre ayrılmıştır.**
- **Zoom uygulaması ücretsizdir ve hesap oluşturmaya gerek yoktur.**
- **Zoom uygulaması kaydolmadan kullanılabilir.**
- **Uygulama tablet, telefon ve PC'lerde çalışmaktadır.**
- **Sunum yapacakların sunum saatinden 10 dk önce oturuma bağlanmış olmaları gerekmektedir.**
- **Tüm katılımcılar oturumlara online katılıp dinleyebilir.**

Kongreye katılım zorunludur, katılım sağlamayan katılımcılarımıza Kongre Katılım Belgesi gönderilmeyecektir.

TEKNİK BİLGİLER

- **Bilgisayarınızda çalışır durumda mikrofon bulunmalıdır.**
- **Zoom'da ekran paylaşma özelliği kullanılabilmelidir.**
- **Katılım belgeleri kongre sonunda tarafınıza pdf olarak gönderilecektir.**

29.11.2025
TÜRKİYE Local Time: 09:30-11:00

HEAD OF SESSION: Doç. Dr. Elem KOCAÇAL

SESSION-1 HALL-1

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Dr. Öğretim Üyesi Deniz TALAZ *Doç. Dr. Elem KOCAÇAL*	*Yakın Doğu Üniversitesi,* *İzmir Demokrasi Üniversitesi*	*PANDEMİ SONRASI YAŞLILARDA DÜŞME RİSKİ VE HEMŞİRELİK MÜDAHALELERİ*
Doç. Dr., Elem KOCAÇAL *Dr. Öğr. Üyesi, Deniz TALAZ*	*İzmir Demokrasi Üniversitesi,* *Yakın Doğu Üniversitesi*	*YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ HEMŞİRELİK BAKIM PLANLARININ HASTA SONUÇLARINA ETKİSİ*
İlknur Özkan *Seçil TAYLAN*	*Akdeniz Üniversitesi*	*HEMŞİRELİKTE DANS TERAPİSİ ALANINDA BİLİMSEL EĞİLİMLER: BİBLİYOMETRİK BİR İNCELEME (1993–2025)*
İlknur Özkan *Seçil TAYLAN*	*Akdeniz Üniversitesi*	*HEMŞİRELİK ALANINDA GEROTEKNOLOJİ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ*
Dr.Öğr. Üyesi, Ece ALAGÖZ	*Maltepe Üniversitesi*	*POSPARTUM DEPRESYONA İLİŞKİN YANILGILAR VE KÜLTÜREL İNANÇLARDA KÜRESEL ARAŞTIRMA EĞİLİMLERİ: HEMŞİRELİK LİTERATÜRÜNDE BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ*
YL Öğr. Letitia MOANAZARA *Öğr. Gör. Dr. Zeynep Dilşah KARAÇAM YILMAZ* *Prof. Dr. Gökçe MEREY* *Prof. Dr. Ayşen GARGILI KELEŞ* *Dr. Öğr. Üyesi. Salar ZARRABI AHRABI*	*Marmara Üniversitesi*	*HEMŞİRELİK VE EBELİK ÖĞRENCİLERİNDE EL HİJYENİ VE KİŞİSEL KORUYUCU EKİPMAN KULLANIMINA YÖNELİK FARKINDALIK DÜZEYİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ*

29.11.2025
TÜRKİYE Local Time: 09:30-11:00

HEAD OF SESSION: Doç. Dr. Ahmet Erhan AKAN

SESSION-1 HALL-2

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Doç. Dr. Ahmet Erhan AKAN	*Namık Kemal Üniversitesi*	*YÜZEN FV PANEL ENERJİSİ POTANSİYELİNİN ARAŞTIRILMASI TEKİRDAĞ KARAİDEMİR BARAJI ÖRNEĞİ*
Doç. Dr. Ahmet Erhan AKAN	*Namık Kemal Üniversitesi*	*YÜZER VE KARASAL FOTOVOLTAİK SİSTEMLERİN ENERJİ VERİMLİLİĞİ VE PERFORMANS KARŞILAŞTIRMASI*
Doç. Dr. Tülay YILDIRIM	*Karabük Üniversitesi*	*GELENEKSEL MAKİNE ÖĞRENMESİNDEN MODERN YAPAY ZEKA'YA : ÇAĞDAŞ YAKLAŞIMLARA BİR BAKIŞ*
Doç. Dr. Tülay YILDIRIM	*Karabük Üniversitesi*	*VERİ BİLİMİNİN EVRİMİ: İSTATİSTİKSEL ÇIKARIMDAN BÜYÜK VERİ ANALİTİĞİNE*
Adnan ÜNLÜ Baran ERKEK Ertan KÖSEDAĞ	*Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi*	*HALLOYSİTE DOLGULU CAM FİBER TAKVİYELİ POLİMER ESASLI KOMPOZİTLERİN MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ*
Adnan ÜNLÜ Baran ERKEK Ertan KÖSEDAĞ	*Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi*	*GRAFEN NANOPARÇACIK MODİFİKASYONU İLE CAM FİBER TAKVİYELİ POLİMER KOMPOZİTLERİN MEKANİK PERFORMANSININ İNCELENMESİ*
Dr., Selahattin Alp ERKURTULMUŞ	*Yalova Üniversitesi*	*DENİZCİLİK UYGULAMALARI İÇİN YÜKSEK VERİMLİ BİR BÜTÜNLEŞİK POMPA-ISI DEĞİŞTİRİCİ TASARIMI VE SAYISAL ANALİZİ*

29.11.2025
TÜRKİYE Local Time: 09:30-11:00

HEAD OF SESSION: Dr. Öğr. Üyesi. Hüseyin KARAKAYA

SESSION-1 HALL-3

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Dr. Öğr. Üyesi. Hüseyin KARAKAYA Doç Dr. Gökhan Doğukan AKARSU Rukiye HÖBEK AKARSU	*Yozgat Bozok Üniversitesi,*	*MENOPOZAL DÖNEMDE EGZERSİZ VE BESLENME*
Dr. Öğr. Üyesi. Hüseyin KARAKAYA Doç Dr. Gökhan Doğukan AKARSU Rukiye HÖBEK AKARSU	*Yozgat Bozok Üniversitesi,*	*YAPAY ZEKA İLE DOĞURGANLIĞIN İNCELENMESİ*
Doktora Öğrencisi Erdal KIRIK Prof. Dr. Hakkı ULUCAN Doç. Dr. Hayati ARSLAN	*Erciyes Üniversitesi*	*EGZERSİZ ÖNCESİ–SONRASI RUH HÂLİ DEĞİŞİMLERİ: FİTNESS YAPAN BİREYLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA*
Elif TİRYAKİ Prof. Dr. Sabahattin TEKİNGÜNDÜZ	*Mersin İl Sağlık Müdürlüğü, Mersin Üniversitesi,*	*COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİNDE İŞ PERFORMANSI İLE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER: MERSİN İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ ÖRNEĞİ*
Aslıhan İŞLER Prof. Dr. Sabahattin TEKİNGÜNDÜZ	*Garanti BBVA Erzincan Şubesi, Mersin Üniversitesi*	*BİLGİ GÜVENLİĞİ VE HASTA GÜVENLİK KÜLTÜRÜ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: MERSİN İLİ ÖZEL VE ÜNİVERSİTE HASTANESİ ÖRNEĞİ*

29.11.2025
TÜRKİYE Local Time: 09:30-11:00

HEAD OF SESSION: Doç. Dr. Nevzat GÜNGÖR

SESSION-1 HALL-4

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Doç. Dr. Nevzat GÜNGÖR *Doç. Dr. Yasin ŞEKER* *Doç. Dr. Oğuz Yusuf ATASEL*	*İstanbul Üniversitesi, Hitit Üniversitesi, Trabzon Üniversitesi*	*GIDA SEKTÖRÜNDEKİ İŞLETMELERİN KURUMSAL YÖNETİM AÇISINDAN SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARININ İNCELENMESİ*
Doç. Dr. Yasin ŞEKER *Doç. Dr. Oğuz Yusuf ATASEL* *Doç. Dr. Nevzat GÜNGÖR*	*Hitit Üniversitesi,* *Trabzon Üniversitesi,* *[3]İstanbul Üniversitesi,*	*YENİLENEBİLİR ENERJİ SEKTÖRÜNDE ÇSY PERFORMANSI*
Prof. Dr., Alper ATEŞ *Öğr. Gör., Halil SUNAR*	*Selçuk Üniversitesi,* *Giresun Üniversitesi*	*ELAZIĞ'IN SALÇALI KÖFTESİNİN GASTRONOMİ TURİZMİ ÜRÜNÜNE DÖNÜŞTÜRÜLMESİ: STRATEJİK BİR YAKLAŞIM*
Prof. Dr., Alper ATEŞ *Öğr. Gör., Halil SUNAR*	*Selçuk Üniversitesi,* *Giresun Üniversitesi*	*SÜRDÜRÜLEBİLİR GASTRONOMİ KAPSAMINDA GÜNEŞ ENERJİSİYLE PİŞİRMENİN DEĞERLENDİRİLMESİ*
Öğr. Gör. Dr. Dilek GÜRCÜN	*Aydın Adnan Menderes Üniversitesi*	*AYDIN İLİ İNCİR ÜRETİMİNİN SWOT ANALİZİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ*

29.11.2025
TÜRKİYE Local Time: 09:30-11:00

HEAD OF SESSION: Doç. Dr., Mehmet KAPLAN

SESSION-1 HALL-5

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Doç. Dr., İbrahim AVCI *Yüksek Lisans Öğrencisi, Sıtkı UŞKUL*	*Gümüşhane Üniversitesi,* *Eğitim Bakanlığı*	*TUTUNDURMA, DAĞITIM, GÜVENLİK VE EK HİZMETLERİN ÇEVRİMİÇİ ALIŞVERİŞ YAPMA NİYETİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ*
Doç. Dr., İbrahim AVCI *Yüksek Lisans Öğrencisi, Hatice ÇİÇEK*	*Gümüşhane Üniversitesi,* *Emniyet Müdürlüğü*	*ALIŞVERİŞ WEB SİTELERİNE YÖNELİK E-MEMNUNİYET, E-SADAKAT, E-WOMM VE TEKRAR ALIŞVERİŞ YAPMA NİYETİ: KADIN TÜKETİCİLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA*
Dr. Miray CELEPLİ SÜTBAŞ *Doç. Dr. Aysun ÜNAL*	*Akdeniz Üniversitesi*	*ETKİ Mİ MERKEZÎLİK Mİ? OTANTİK LİDERLİK LİTERATÜRÜNDE STRATEJİK TEMALAR VE BOŞLUKLAR*
Doç. Dr. Aysun ÜNAL *Dr. Miray CELEPLİ SÜTBAŞ*	*Akdeniz Üniversitesi*	*DURUMSAL LİDERLİK ARAŞTIRMALARINDA ANA TEMALAR VE GELECEĞE YÖNELİK ARAŞTIRMA ALANLARI (1983–2025)*
Dr. Öğr. Üyesi, Berna Turak KAPLAN *Doç. Dr., Mehmet KAPLAN* *Prof. Dr. Aykut BEDÜK*	*Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi,*	*İŞLETMELERDE YEŞİL PRATİKLER: TÜRKİYE UYGULAMALARI*
Dr. Öğr. Üyesi, Berna Turak KAPLAN *Doç. Dr., Mehmet KAPLAN* *Prof. Dr. Aykut BEDÜK*	*Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi,*	*COVİD-19 PANDEMİ SÜRECİNİN BANKALARIN DİJİTALLEŞMESİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ*

29.11.2025
TÜRKİYE Local Time: 09:30-11:00

HEAD OF SESSION: Doç.Dr. Elvan YILMAZ AKYÜZ

SESSION-1 HALL-6

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
İkbal Feyza ÖZTÜRK Doç. Dr., Ayşe GÖKTAŞ Dr., Volkan TÜRKMEN	*Sağlık Bilimleri Üniversitesi*	*ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE YORGUNLUK İLE OKUPASYONEL DENGE ARASINDAKİ İLİŞKİ*
Doç.Dr. Elvan YILMAZ AKYÜZ	*Sağlık Bilimleri Üniversitesi*	*ULTRA İŞLENMİŞ BESİNLER VE UYKUSUZLUK*
Doç.Dr. Elvan YILMAZ AKYÜZ	*Sağlık Bilimleri Üniversitesi*	*MİGREN VE HİSTAMİN İNTOLERANSI*
Master Öğrencisi, Emine ARSLAN Arş. Gör. Dr. Mehtap ERDOĞAN Doç. Dr. Keziban KARACAN	*Sakarya Üniversitesi*	*SUBSTANTIA ALBA CEREBRI: ANATOMİK GELİŞİM VE KLİNİK İLİŞKİLER*
Öğr.Gör. Esra ERTUĞRUL Prof.Dr. Gülengün TÜRK	*Süleyman Demirel Üniversitesi Aydın Adnan Menderes Üniversitesi*	*HASTA DÜŞMELERİNİ ÖNLEME EĞİTİMİNDE SİMÜLASYON UYGULAMARI*
Öğr.Gör. Esra ERTUĞRUL Prof.Dr. Gülengün TÜRK	*Süleyman Demirel Üniversitesi Aydın Adnan Menderes Üniversitesi*	*HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE WEB TABANLI SİMÜLASYON KULLANIMI*

29.11.2025
TÜRKİYE Local Time: 09:30-11:00

HEAD OF SESSION: Doç. Dr., Ahmet USLU

SESSION-1 HALL-7

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Prof. Dr. Hasan BAĞCI *Y. L. Öğrencisi Büşra Gönen*	*Burdur MAKÜ*	*ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN YAZMA ÖZERKLİĞİ ALGISI DURUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ (5. VE 8. SINIF ÖRNEĞİ)*
Dr. Habibe USTACIK GÜNEŞ	*Bağımsız Araştırmacı,*	*ZÜPPE KARAKTERİNİN PSİKODİNAMİĞİ VE KOLEKTİF ANİMA PROJEKSİYONU*
Prof. Dr. Hasan BAĞCI *Sinan YAĞMAHAN*	*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*	*TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN KONUŞMA BECERİSİ EĞİTİMİNE YÖNELİK ÖZ YETERLİLİĞİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA*
Yüksek Lisans Öğrencisi, Onur YAMAK	*Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi*	*ABSÜRT TİYATRO BAĞLAMINDA "ÇUKUR" OYUNUNUN DRAMATURJİK ÇÖZÜMLEMESİ*
Doç. Dr., Ahmet USLU	*Kütahya Dumlupınar Üniversitesi*	*YANLIŞ OKUNAN AŞK: 'BABA, OĞUL' HİKÂYESİNİN YAPISALCI ÇÖZÜMLEMESİ*
Doç. Dr., Ahmet USLU	*Kütahya Dumlupınar Üniversitesi*	*GARB'A DOĞRU YÜKSELEN İKTİDAR: MERİ RODCERS HİKÂYESİNİN YAPISALCI BİR ÇÖZÜMLEMESİ*
Prof. Dr. Elman Guliyev	*Azerbaycan Dövlet Pedagoji Üniversitesi*	*MƏHƏMMƏD FÜZULİNİN POEMALARININ BƏDİİ-ESTETİK XÜSUSİYYƏTLƏRİ ARTISTIC-AESTHETIC PROPERTIES OF MOHAMMED FIZULI'S POEMS*

29.11.2025
TÜRKİYE Local Time: 09:30-11:00

HEAD OF SESSION: Dr. Öğr. Üyesi, Mustafa YILMAZ

SESSION-1 HALL-8

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Yaşar ERDOĞAN *Prof. Dr. Engin ŞENEL* *Doç. Dr. Bilge Han TOZLU*	*Hitit Üniversitesi,*	*ÜRTİKERİN SOLUNUM YOLUYLA TESPİTİ İÇİN ELEKTRONİK BURUN YAKLAŞIMI*
Yaşar ERDOĞAN *Prof. Dr. Engin ŞENEL* *Doç. Dr. Bilge Han TOZLU*	*Hitit Üniversitesi*	*ALOPESİ AREATA TANISINDA ELEKTRONİK BURUN KULLANIMI*
Dr. Öğr. Üyesi, Mustafa YILMAZ	*Karabük Üniversitesi*	*MODBUS TABANLI SENSÖR ENTEGRASYONU ILE SERA ORTAMINDA SICAKLIK VE NEM KONTROL SISTEMI TASARIMI*
Dr. A. Kıvanç TURAN *Ege ÖZMAN* *Ahmet Mustafa TANKA* *Naz KAL* *Aykut BATİNLİ* *Berkay Türkcan İMRAĞ*	*Bosch Termoteknik Ar-Ge Merkezi,*	*PA66GF30 VE PA6TGF40 KISA ELYAF TAKVİYELİ PLASTİKLERİN MEKANİK DAVRANIŞLARININ KARŞILAŞTIRILMASI*
Mert ÖZDOĞAN *Aykut BATİNLİ*	*Bosch Termoteknik Ar-Ge Merkezi,*	*NÜMERİK VAKA ÇALIŞMASI: CAM ELYAF TAKVİYELİ TERMOPLASTİKLERİN ANİZOTROPİK SONLU ELEMANLAR ANALİZİNDE ALT MODELLEME*
Dr. Öğr. Üyesi Muharrem ÜNVER *Merve TURAN* *Öğr.Gör.Rukiye TEKİN ÜNVER*	*Karabük Üniversitesi*	*TEKSTİL SEKTÖRÜNDE İSTATİSTİKSEL SÜREÇ KONTROLÜNDE BULANIK MANTIK YAKLAŞIMI*
Dr. Öğr. Üyesi Muharrem Ünver *Yavuz Yönet* *Öğr.Gör.Rukiye TEKİN ÜNVER*	*Karabük Üniversitesi*	*JSI VE OCRA İLE DURUŞ ANALİZİ*

29.11.2025
TÜRKİYE Local Time: 10:00-12:00

HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Mehmet Ali ÖZÇELİK

SESSION-2 HALL-9

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Aysel ATAOĞLU *Prof. Dr. Mehmet Ali ÖZÇELİK*	*Gaziantep Üniversitesi*	*YENİLENEBİLİR ENERJİ SİSTEMLERİYLE BERABER ARTAN İNVERTER KULLANIMININ ELEKTRİK ŞEBEKESİ GÜÇ SİSTEMİNDE ATALET MOMENTİNE (İNTERİA) VE KARARLILIĞINA ETKİLERİ*
Prof. Dr. Mehmet Ali ÖZÇELİK	*Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi*	*THE UTILISATION OF LORAWAN TECHNOLOGY IN THE CONTEXT OF AIR QUALITY MONITORING WITHIN BUILDING ENVIRONMENT*
Prof. Dr. Mehmet Ali ÖZÇELİK	*Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi*	*SENKRON MAKİNADA UYARTIM AKIMINA GÖRE UÇ GERİLİM DEĞİŞİMİNİN İNCELENMESİ*
Berivan BATĞI TAŞKAYA *Orhan KAVAK*	*Dicle University*	*İNSANSIZ HAVA ARAÇLARININ (İHA) ZEMİN İNCELENMESİNDE KULLANILMASI*
Berivan BATĞI TAŞKAYA *Orhan KAVAK*	*Dicle University*	*ENERJİ NAKİL HATLARININ İNSANSIZ HAVA ARAÇLARI (İHA) İLE ÖLÇÜMLERİ*
Dr. Ahmet Dündar ŞEN *Prof. Dr. Emre AYDINÇAKIR* *Prof. Dr. Abdullah KAYGUSUZ* *Prof. Dr. Cem YÜCEL*	*Gümüşhane Üniversitesi*	*EOSEN YAŞLI HASAN DAĞI PLUTONUNUN (KÜRTÜN, GÜMÜŞHANE) JEOLOJİK VE PETROGRAFİK ÖZELLİKLERİ*
Dr. Ahmet Dündar ŞEN *Prof. Dr. Emre AYDINÇAKIR*	*Gümüşhane Üniversitesi*	*HASAN DAĞI PLÜTONUNUN (DOĞU PONTİDLER, KD TÜRKİYE) TÜM-KAYAÇ JEOKİMYASAL ÖZELLİKLERİ*

29.11.2025
TÜRKİYE Local Time: 10:00-11:30

HEAD OF SESSION: Merter MERT

SESSION-2 HALL-10

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Merter MERT	*Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi*	*TALEBİN FİYAT ESNEKLİĞİ İLE TOPLAM GELİR İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR KARŞILAŞTIRMA*
Merter MERT	*Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi*	*SOLOW MODELİNDE FAKTÖR FİYATLARI*
TEZLİ Y. L. ÖĞRENCİSİ MERT AYER	*BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ*	*SİYASET İLE BÜROKRASİ ARASINDAKİ GÜÇ MÜCADELESİNİN ÖRNEKLER ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ*
Seher ÇANKAYA	*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi,*	*YEŞİL EKONOMİNİN ÜLKELERE GETİRDİĞİ YÜKÜMLÜLÜKLERİN ÇEVRECİ EKONOMİK ANLAYIŞI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME*
Gülüzar GÜRSOY KAYA *Aynur DEMİR*	*Aksaray Üniversitesi*	*İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN SOSYO-KÜLTÜREL VE POLİTİK ETKİLERİ*

29.11.2025
TÜRKİYE Local Time: 10:00-12:00

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr, Fevzi KELEN

SESSION-2 HALL-11

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Dr.Öğr.Üyesi, Şükrü ÜLKER Makine Mühendisi Umutcan ÖZBAYRAK	*Afyon Kocatepe Üniversitesi*	*1.2990 ÇELİĞİNİN KUTU BORLAMA VE OKSİDASYON SONRASI AŞINMA DAVRANIŞI*
Yüksek Lisans öğrencisi Keneshbek SAIDINOV Tuncay Yunus ERKEÇ	*(ATASAREN),Milli Savunma Üniversitesi*	*FARKLI YÜZEY MODELLERİNE GÖRE İHA'LAR İÇİN BUZ ÇÖZME ALT SİSTEMİNİN SEÇİM METODOLOJİSİ*
Assoc. Prof. Dr. Abidin ŞAHİNOĞLU	*Manisa Celal Bayar University*	*INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CUTTING PARAMETERS AND TEMPERATURE, VIBRATION AND SURFACE ROUGHNESS VALUES DURING PROCESSING OF GGG40 CAST MATERIAL*
Murat BACANAK Assist. Prof. Dr. Ömer BAYRAKTAR	*Gazi Üniversitesi*	*ZN–NI KAPLAMALARDA FARKLI YÜKLER ALTINDA LİNEER HAREKETLE AŞINMA DAYANIMININ DENEYSEL OLARAK İNCELENMESI*
Assoc. Prof. Dr, Fevzi KELEN	*Van Yüzüncü Yıl University*	*DISTRIBUTION CHARACTERISTICS OF TITANIUM PARTICLES IN AZ91 COMPOSITES*
Assoc. Prof. Dr, Fevzi KELEN	*Van Yüzüncü Yıl University*	*IMPACT OF TIB 2 MICROPARTICLES ON THE MICROSTRUCTURE OF AZ91 COMPOSITES*

29.11.2025
TÜRKİYE Local Time: 10:00-11:30

HEAD OF SESSION: Dr.Öğr.Üyesi, İsmail ATABAY

SESSION-2 HALL-12

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Dr, Meram TATLI	*Bağımsız Araştırmacı,*	*MİLLİ KİMLİK VE BÖLGESEL İŞ BİRLİĞİ PERSPEKTİFİNDE TÜRKİYE VE AZERBAYCAN YEREL YÖNETİM POLİTİKALARI*
Dr, Meram TATLI	*Bağımsız Araştırmacı,*	*TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI BAĞLAMINDA YEREL YÖNETİM İŞ BİRLİKLERİ: TÜRKİYE'NİN KATKILARI VE POTANSİYEL ALANLAR*
Dr.Öğr.Üyesi, İsmail ATABAY	*Balıkesir Üniversitesi*	*MUHASEBE ÖĞRENCİLERİNİN YAPAY ZEKÂ HAZIRBULUNUŞLUĞU: BİREYSEL VE KURUMSAL BELİRLEYİCİLER*
Dr.Öğr.Üyesi, İsmail ATABAY	*Balıkesir Üniversitesi*	*KÜÇÜK İŞLETMELERİN E-FATURA DÜZENLEME KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİ: BALIKESİR EDREMİT KÖRFEZİ ÖRNEĞİ*
Doç.Dr. Sarp BAĞCAN	*İstanbul Gelişim Üniversitesi*	*DİJİTAL KAPİTALİZMDE ZAMAN YÖNETİMİ: "BOŞ VAKİT"İN SONU VE SÜREKLİ ÇEVRİMİÇİ OLMA HALİ*

29.11.2025
TÜRKİYE Local Time: 10:00-11:30

HEAD OF SESSION: Dr. Öğr. Üyesi Güzel Nur YILDIZ

SESSION-2 HALL-13

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Dr. Öğr. Üyesi Güzel Nur YILDIZ Doç Dr. Bahar ÇİFTÇİ	*Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Atatürk Üniversitesi*	*İNTRAMÜSKÜLER ENJEKSİYONDA GÖZDEN KAÇAN BİR KAVRAM: KONFOR*
Dr. Öğr. Üyesi Güzel Nur YILDIZ Doç Dr. Bahar ÇİFTÇİ	*Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Atatürk Üniversitesi*	*TÜRKİYE'DE SAĞLIK TURİZMİ HEMŞİRELİĞİ: KÜLTÜREL DUYARLILIK, ETKİLEŞİM VE KLİNİK UYGULAMALAR*
Doktor Öğretim Üyesi, Nazım Tolgahan YILDIZ	*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi*	*SAĞLIK BİLİMLERİNDE ÖĞRENİM GÖREN LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN SKOLYOZ HAKKINDAKİ BİLGİ VE FARKINDALIKLARI: LİTERATÜR İNCELEMESİ*
Doktor Öğretim Üyesi, Nazım Tolgahan YILDIZ	*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi*	*SKOLYOZUN TESPİT VE TEŞHİSİNDE YAPAY ZEKANIN KULLANIMI: LİTERATÜR İNCELEMESİ*
Erol KAPLAN Dr.Öğr.Üyesi, Seher TANRIVERDİ	*Mardin Artuklu Üniversitesi*	*SAĞLIKTA YAPAY ZEKÂ KULLANIMININ ETİK BOYUTU VE YÖNETİMSEL ZORLUKLARI*

29.11.2025
TÜRKİYE Local Time: 10:00-11:30

HEAD OF SESSION: Dr. Öğr. Üyesi Mahmut ÖZDEMİRKOL

SESSION-2 HALL-14

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Dr. İbrahim KURBAN	*Istanbul University-Cerrahpaşa*	*EQUİNE TENDİNOUS CONTRACTURE: ETİOLOGY, DİAGNOSİS AND TREATMENT*
Doç. Dr., Canan BAŞLAK	*Selçuk Üniversitesi*	*HURMA ÇEKİRDEĞİNDEN Ag NANOPARTİKÜL ELDESİ VE KARAKTERİZASYONU*
M. Reşat SÜMER	*Aydın Adnan Menderes Üniversitesi*	*MİKROPLASTİK KİRLİLİĞİNİN TOPRAK AGREGAT KARARLILIĞI VE İNFİLTRASYON ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: TOPRAK YAPISINA YÖNELİK YENİ BİR TEHDİT*
M. Reşat SÜMER	*Aydın Adnan Menderes Üniversitesi*	*ORGANİK DÜZENLEYİCİLERİN TOPRAK FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ VE SU DİNAMİĞİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ*
Dr. Öğr. Üyesi Mahmut ÖZDEMİRKOL *Dr. Öğr. Üyesi Sevgi CENGİZ*	*Kafkas Üniversitesi*	*BASEL SÖZLEŞMESİ ÇERÇEVESİNDE ATIK YÖNETİMİ VE ATIK MUHASEBESİ*
Dr. Öğr. Üyesi Mahmut ÖZDEMİRKOL *Dr. Öğr. Üyesi Sevgi CENGİZ*	*Kafkas Üniversitesi*	*PARİS ANLAŞMASI VE SINIRDA KARBON DÜZENLEME MEKANİZMASI KAPSAMINDA KARBON MUHASEBESİ*

29.11.2025
TÜRKİYE Local Time: 10:00-12:00

HEAD OF SESSION: Dr. Gamze AKYOL

SESSION-2 HALL-15

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Doç. Dr. Erdem Ayyıldız	*Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi*	*SPOR YÖNETİCİLİĞİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN KRİZ YÖNETİMİNE BAKIŞ AÇILARININ İNCELENMESİ*
Doç. Dr. Erdem Ayyıldız	*Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi*	*SPOR ORGANİZASLARINA KATILAN BİREYLERİN FİNANSAL YÖNETİM DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ: FUTBOL İZLEYİCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA*
Dr, Gamze AKYOL	*Aydın Adnan Menderes Üniversitesi*	*TÜRKİYE VE DÜNYA LİTERATÜRÜNDEKİ SPORDA KENDİ KENDİNE KONUŞMAYA YÖNELİK ARAŞTIRMALARIN KARŞILAŞTIRILMASI*
Şener ERSOY *Berkan BOZDAĞ*	*Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi,*	*BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN PEDAGOJİK PROBLEM FARKINDALIĞI: KIRŞEHİR ÖRNEĞİ*
Dr. Onur ÖZTÜRK *Prof. Dr. Betül AKYOL*	*Bağımsız Araştırmacı,* *İnönü Üniversitesi,*	*MODERN FUTBOLDA ZİHİNSEL ANTRENMAN VE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK İLİŞKİSİ*
Dr. Onur ÖZTÜRK *Prof. Dr. Betül AKYOL*	*Bağımsız Araştırmacı,* *İnönü Üniversitesi,*	*BASKETBOLDA MÜSABAKA ANALİZİ VE FİZİKSEL GELİŞİMİN PERFORMANS ÜZERİNE ETKİSİ*

29.11.2025
TÜRKİYE Local Time: 10:00-12:00

HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Ümit M. KOÇYİĞİT

SESSION-2 HALL-16

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Ömer Mete BAŞKAN Ahmet Emre YAĞMUR Serkan CENGİZ Murat IHLAMUR Lütfiye KARCIOĞLU BATUR	*Biruni Üniversitesi*	*D VİTAMİNİ VE OTOİMMÜN HASTALIKLAR: BAĞIŞIKLIK SİSTEMİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ VE POTANSİYEL TEDAVİ YAKLAŞIMLARI*
Emirhan DEMİR Esat KAÇMAZ Murat IHLAMUR Lütfiye KARCIOĞLU BATUR	*Biruni Üniversitesi*	*D VİTAMİNİNİN NÖROİMMÜN MODÜLATÖR ROLÜ: GÜNCEL MEKANİZMALAR VE NÖROLOJİK HASTALIKLARDAKİ TERAPÖTİK POTANSİYELİ*
Buse TURGUT Öğretim Görevlisi Murat IHLAMUR	*Biruni Üniversitesi*	*KAN GAZI ANALİZLERİNDE PREANALİTİK HATALARIN SONUÇ DOĞRULUĞUNA ETKİSİ*
Buse TURGUT Öğretim Görevlisi Murat IHLAMUR	*Biruni Üniversitesi*	*TIBBİ LABORATUVARLARDA GÜNCEL TANI VE TEKNOLOJİ YAKLAŞIMLARI: BUGÜN VE GELECEK*
Prof. Dr. Ümit M. KOÇYİĞİT	*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*	*1,3-BİSKALKON TÜREVİ (2E,2'E)-1,1'-(1,3-FENİLEN)BİS(3-(3,4-METOKSİFENİL)PROP-2EN-1- ON MOLEKÜLÜ ÜZERİNE SWİSS ADME VE ADMET SAR TAHMİN HESAPLAMALARI*
Prof. Dr. Ümit M. KOÇYİĞİT	*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*	*GLOKOM TEDAVİNDE KARBONİK ANHİDRAZ İNHİBİTÖRLERİ*
Öğr. Naz UYSAL Öğr. İlkay KURBAN Öğr. Gör. Murat IHLAMUR Doç. Dr. Lütfiye Karcıoğlu BATUR	*Biruni University*	*EKSOZOMLARIN HASTALIK TANISINDA BİYOBELİRTEÇ OLARAK KULLANILMASI*
Öğrenci, Eylül Recepoğlu Öğrenci, Nazar Erciyes Öğretim Görevlisi Murat Ihlamur Doç. Dr. Lütfiye Karcıoğlu Batur	*Biruni University*	*BAĞIŞIKLIK SİSTEMİNİN TÜMÖR MİKROÇEVRESİYLE ETKİLEŞİMİ*

30.11.2025
TÜRKİYE Local Time: 09:30-11:00

HEAD OF SESSION: Doç. Dr. Zeynep Şilan TURHAN

SESSION-3 HALL-1

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Rabia Temizkan *Prof. Dr, Zeynep GÜVEN ÖZDEMİR*	*Yıldız Teknik Üniversitesi*	*EPOKSİ TABANLI Bi VE W İÇEREN PEROVSKİT SERAMİK TAKVİYELİ KOMPOTİZLERİN GAMA RADYASYONU ZIRHLAMA PERFORMANSININ İNCELENMESİ*
Doç. Dr. Zeynep Şilan TURHAN *Dr. Öğretim Üyesi Şerife Gökçe ÇALIŞKAN* *Öğr. Gör. Dr. Yasemin KEŞKEK KARABULUT* *Dr. Öğretim Üyesi Erhan ÖZTÜRK*	*Iğdır Üniversitesi,* *Aydın Adnan Menderes Üniversitesi,* *Kırklareli Üniversitesi*	*MEME KANSERİNDE EGFR VE ER HEDEFLİ DİFENİLFOSFİN TÜREVLERİNİN MOLEKÜLER DOKİNG ANALİZİ*
Doç. Dr. Zeynep Şilan TURHAN *Dr. Öğretim Üyesi Şerife Gökçe ÇALIŞKAN* *Öğretim Üyesi Erhan ÖZTÜRK* *Öğr. Gör. Dr. Yasemin KEŞKEK KARABULUT*	*Iğdır Üniversitesi,* *Aydın Adnan Menderes Üniversitesi,* *Kırklareli Üniversitesi*	*AKCİĞER KANSERİ TEDAVİSİNDE TOP2A ENZİMİ İÇİN TASARLANAN YENİ LİGANDLARIN YAPISAL BAĞLANMA ÖZELLİKLERİNİN MOLEKÜLER DOKİNG YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ*
Murat TÜREMİŞ *Dursun KARAAĞAÇ* *Güler AZİZLİ*	*Bursa Teknik Üniversitesi*	*SİYANÜR KÖPRÜLÜ GEÇİŞ METAL KOMPLEKSLERİNİN SENTEZİ VE KARAKTERİZASYONU*

30.11.2025
TÜRKİYE Local Time: 09:30-11:00

HEAD OF SESSION: Dr. Öğretim Üyesi, Ali Umut ÜNAL

SESSION-3 HALL-2

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Dr. Öğretim Üyesi, Ali Umut ÜNAL	*Kocaeli Üniversitesi*	*DENİZCİLİKTE DİJİTAL STRES*
Dr. Öğretim Üyesi, Ali Umut ÜNAL *Doç. Dr., Ozan Hikmet ARICAN*	*Kocaeli Üniversitesi*	*DENİZCİLİKTE DİJİTAL YALNIZLIK*
Şeymanur ATASEVEN *Doç. Dr. Faruk Kerem ŞENTÜRK*	*Düzce Üniversitesi*	*ÇALIŞMA YAŞAMINDA YAS SÜRECİ VE KURUMSAL UYGULAMALAR*
Dr. Öğr. Üyesi, Ömer Faruk KORKMAZ *Dr. Öğr. Üyesi, Selin SOĞUKOĞLU KORKMAZ*	*Giresun Üniversitesi*	*BANKACILIK 6.0 VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM*
Dr. Öğr. Üyesi, Ömer Faruk KORKMAZ *Dr. Öğr. Üyesi, Selin SOĞUKOĞLU KORKMAZ*	*Giresun Üniversitesi*	*BANKACILIKTA BÜYÜK DİL MODELLERİNİN GETİRDİĞİ YENİLİKLER VE KULLANIM ALANLARI*
Mustafa Alican MİCAN *Doç. Dr. Erhan ULUCEVİZ*	*Gebze Teknik Üniversitesi*	*KRİPTO VARLIK GETİRİLERİNDE ÖNCÜ VE GECİKEN DAVRANIŞLAR: BITCOIN VE ETHEREUM ÜZERİNE DALGACIK ANALİZİ*
Arda TİMURÇİN	*Garanti BBVA,*	*TÜRKİYE'DE DÖNGÜSEL TARIMA GEÇİŞ: YEŞİL VE SÜRDÜRÜLEBİLİR FİNANSMAN ARAÇLARININ ROLÜ*

DENİZCİLİKTE DİJİTAL YALNIZLIK

Dr. Öğretim Üyesi, Ali Umut ÜNAL[1]/ Doç. Dr., Ozan Hikmet ARICAN[2]

1Kocaeli Üniversitesi, Karamürsel Denizcilik Meslek Yüksekokulu, Deniz Ulaştırma ve İşletme, umut.unal@kocaeli.edu.tr, Orcid:0000-0002-2575-6379

2Kocaeli Üniversitesi, Denizcilik Fakültesi, Denizcilik İşletmeleri Yönetimi,

ozanhikmet.arican@kocaeli.edu.tr, Orcid:0000-0003-2061-6112

Özet

Dünya denizciliği, dijital dönüşümün etkisiyle köklü bir yeniden yapılanma süreci yaşamaktadır. Yapay zekâ destekli karar sistemleri, büyük veri analitiği, otonom gemiler ve uzaktan izleme teknolojileri gibi dijital yenilikler, operasyonel verimliliği artırırken güvenlik, maliyet ve çevresel performans açısından önemli kazanımlar sağlamaktadır. Ancak bu teknolojik ilerleme, denizcilik mesleğinin insan merkezli doğasında köklü değişiklikler yaratmakta ve insan faktörünün görünmezleşmesine yol açmaktadır. Özellikle gemi operasyonlarının otomasyon düzeyinin yükselmesiyle birlikte denizciler, karar alma süreçlerinden kısmen dışlanmakta; bu durum onların mesleki kimlik, aidiyet ve sosyal etkileşim biçimlerinde yeni bir dönüşümü beraberinde getirmektedir. Bu bağlamda çalışmada ele alınan "dijital yalnızlık" kavramı, denizcilerin sürekli dijital bağlantı hâlinde olmalarına karşın, gerçek sosyal ilişkilerden giderek uzaklaşmalarını ifade eden çağdaş bir izolasyon biçimi olarak tanımlanmaktadır. Dijital iletişim ağları bilgiye erişimi kolaylaştırsa da, fiziksel temasın ve duygusal paylaşımın yerini tam anlamıyla alamamaktadır. Uzun sefer süreleri, zaman farkları ve yapay iletişim biçimleri, denizcilerde psikolojik yıpranmayı, motivasyon kaybını ve sosyal kopukluğu artırabilmektedir.

Çalışmanın bulguları, dijitalleşmenin yalnızca teknik bir modernizasyon değil, aynı zamanda derin bir sosyoteknolojik dönüşüm süreci olduğunu göstermektedir. Bu nedenle denizcilik sektöründe dijital dönüşümün insan refahını önceleyen bir çerçevede yönetilmesi, psikososyal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi ve dijital politikaların insan merkezli sürdürülebilirlik ilkeleriyle uyumlu hâle getirilmesi büyük önem taşımaktadır. Böylelikle dijitalleşme, insanı dışlamadan, aksine onun mesleki değerini yeniden tanımlayan bir güç olarak değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Yalnızlık, Denizcilik, Dijitalleşme, Deniz İşletmeciliği, Deniz Ulaşımı

DIGITAL LONELINESS IN MARITIME TRANSPORT

Assistant Professor Dr, Ali Umut ÜNAL [1]/ Associate Professor Dr., Ozan Hikmet ARICAN [2]

1Kocaeli University, Karamürsel Maritime Vocational School, Maritime Transport and Management, umut.unal@kocaeli.edu.tr, Orcid:0000-0002-2575-63792

2Kocaeli University, Maritime Faculty, Maritime Business Management, ozanhikmet.arican@kocaeli.edu.tr, Orcid: 0000-0003-2061-6112

Abstract

The global maritime industry is undergoing a fundamental restructuring process driven by the impact of digital transformation. Digital innovations such as artificial intelligence-supported decision systems, big data analytics, autonomous ships, and remote monitoring technologies are enhancing operational efficiency while delivering significant gains in terms of safety, cost, and environmental performance. However, this technological advancement is creating fundamental changes in the human-centred nature of the maritime profession and leading to the invisibility of the human factor. Particularly with the increasing level of automation in ship operations, seafarers are being partially excluded from decision-making processes; this situation brings about a new transformation in their professional identity, belonging, and forms of social interaction.

In this context, the concept of 'digital loneliness' addressed in this study is defined as a contemporary form of isolation that describes seafarers' increasing distance from real social relationships despite being constantly digitally connected. Although digital communication networks facilitate access to information, they cannot fully replace physical contact and emotional sharing. Long voyage durations, time differences, and artificial forms of communication can increase psychological wear and tear, loss of motivation, and social disconnection among seafarers. The findings of the study show that digitalisation is not only a technical modernisation but also a profound socio-technological transformation process.

Therefore, it is crucial that digital transformation in the maritime sector is managed within a framework that prioritises human well-being, that psychosocial support mechanisms are strengthened, and that digital policies are aligned with human-centred sustainability principles. In this way, digitalisation can be seen as a force that does not exclude people, but rather redefines their professional value.

Keywords: Digital Loneliness, Maritime, Digitalisation, Maritime Management, Maritime Transport

GİRİŞ

Denizcilik, tarihsel olarak izolasyon, uzun yolculuklar ve aileden uzak yaşamla tanımlanan bir zorlu bir meslektir. Dijital teknolojilerin yükselişi, bu izolasyonu azaltma potansiyeli taşısa da, paradoksal biçimde yeni bir yalnızlık biçimini doğurmuştur: dijital yalnızlık. Gemi ortamında dijitalleşme, mürettebatın iletişim biçimlerini, sosyal bağlarını ve çalışma dinamiklerini dönüştürmüştür (Oldenburg ve Jensen, 2019).

Günümüzde denizciler, uydu tabanlı internet, sosyal medya ve uzaktan yönetim sistemleriyle sürekli bağlantı hâlindedir. Ancak bu "bağlantılılık", çoğu zaman anlamlı etkileşim yerine yüzeysel dijital temaslar üretmekte ve bireylerde duygusal kopukluk hissini artırmaktadır (Slišković ve Penezić, 2016). Çalışmanın amacı, dijitalleşmenin insan üzerindeki etkilerini inceleyerek denizcilikte dijital yalnızlığın psikososyal boyutlarını açıklamak ve insan merkezli politika önerileri geliştirmektir.

1. DIJITALLEŞME VE DENIZCILIK ENDÜSTRISINDE DÖNÜŞÜM

1.1. Teknolojik Yeniden Yapılanma

Denizcilik sektörü, Endüstri 4.0 ve Denizcilik 4.0 kavramları çerçevesinde dijitalleşme sürecine hızla uyum sağlamıştır. Entegre köprü sistemleri, yapay zekâ destekli rota planlama, otonom navigasyon ve IoT tabanlı filo yönetimi, operasyonların güvenliğini artırmıştır. Ancak, bu teknolojik altyapı insan faktörünü karar alma süreçlerinden uzaklaştırmış, mürettebatın bilişsel yükünü artırmıştır (Abila vd., 2023).

Denizciler fiziksel olarak daha az efor harcarken, dijital sistemlerle uzun süreli etkileşim nedeniyle zihinsel yorgunluk ve dikkat dağınıklığı yaşamaktadır. Bu durum, denizcilerin dijital ortamlara bağımlılığını güçlendirmiş; özerklik hissini ve mesleki tatmini azaltmıştır (Arıcan, 2025).

1.2. Otonom Sistemler ve İnsan Unsurunun Dönüşümü

Otonom gemiler, sensörler ve algoritmalarla desteklenen veri temelli operasyonlar yürütürken insanı "denetleyen" konumuna indirgemektedir (Hopcraft ve Martin, 2018). Bu yapıda mürettebatın rolü teknik izleme ve sistem kontrolüne indirgenmiş, sosyal etkileşim zayıflamıştır. Dolayısıyla dijitalleşme, yalnızca bir verimlilik aracı değil, aynı zamanda insanın iş ortamındaki aidiyetini dönüştüren bir faktördür.

1.3. Kurumsal Kültürün Dijital Dönüşümü

Dijital sistemler, kurum kültüründe de yapısal değişikliklere yol açmıştır. ERP tabanlı süreç yönetimi, uzaktan eğitim platformları ve sanal denetim sistemleri bilgi paylaşımını artırsa da, gemi içi etkileşimi zayıflatmıştır. Usta-çırak ilişkilerinin yerini ekran tabanlı öğrenme süreçleri almış; bu durum, kolektif öğrenme kültürünün yerini bireyselleşmiş bilgi aktarımına bırakmıştır (Lin ve Sarza, 2024). Dijitalleşme denizciliği teknik açıdan geliştirmiş, fakat duygusal, sosyal ve kültürel bağlamlarda yeni türden bir kopukluk yaratmaktadır.

Grafik 1. Denizcilikte Dijital Yalnızlık

2. YÖNTEM

Bu çalışma, denizcilik sektöründe dijitalleşmenin insan faktörü üzerindeki etkilerini incelemek amacıyla nitel bir derleme araştırması olarak tasarlanmıştır. Çalışmada, dijital yalnızlık, denizcilikte dijital dönüşüm, psikososyal refah, siber güvenlik ve mürettebat ruh sağlığı temaları kapsamında güncel literatür sistematik biçimde taranmıştır.

Literatür taraması, 2020–2025 yıllarını kapsayacak şekilde ScienceDirect, SpringerLink, Taylor & Francis, Google Scholar ve ResearchGate veri tabanlarında gerçekleştirilmiştir. Taramada "digital loneliness", "seafarers", "maritime digitalization", "mental health", "cybersecurity at sea", "digital fatigue" ve "psychosocial risks" gibi anahtar kelimeler kullanılmıştır.

Dahil edilme kriterleri:

1. Denizcilik sektörüyle doğrudan ilişkili olması,
2. Dijitalleşme, psikososyal refah veya insan faktörü temalarından en az birini incelemesi,
3. Hakemli dergilerde yayımlanmış güncel akademik çalışmalar olmasıdır.

Bu çerçevede ulaşılan yayınlar tematik analiz yaklaşımıyla incelenmiş; dijital yorgunluk, yalnızlık, siber risk algısı, sosyal bağların zayıflaması ve insan merkezli dijital dönüşüm gibi temalar altında sınıflandırılmıştır. Bulgular, sektörün mevcut durumu ve politika gereksinimleriyle ilişkilendirilerek raporlanmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Dijital Yalnızlık, Psikososyal Etkiler ve Ruh Sağlığı

Dijital yalnızlık, denizcilik mesleğinin kapalı ve hiyerarşik yapısı içinde daha görünmez bir hâl almaktadır. Mürettebat çoğu zaman duygusal ihtiyaçlarını dijital platformlar aracılığıyla gidermeye çalışsa da, bu iletişim biçimleri gerçek sosyal etkileşimin yerini tutmadığı için "tamamlanmamış ilişki" hissi yaratmaktadır. Gemi ortamındaki fiziksel daralma, kültürel çeşitlilik ve vardiya temelli çalışma düzeni, bireylerin yalnızlık algısını daha da keskinleştirirken dijital temas bu boşluğu doldurmakta yetersiz kalmaktadır.

Bu nedenle dijital yalnızlık, yalnızca psikolojik bir duygu değil; aynı zamanda çalışma ortamının yapısal koşullarıyla derinleşen sosyoteknolojik bir olgudur. Denizcinin dijital dünyaya yönelişi, paradoksal biçimde hem bağlantıyı artırmakta hem de sosyal kopukluğu güçlendirmektedir.

3.1.1. Dijital Yalnızlığın Doğası ve Belirtileri

Dijital yalnızlık, bireylerin sürekli çevrim içi olmalarına rağmen duygusal bağ kuramamasıyla ortaya çıkan modern bir izolasyon biçimidir. Denizcilikte bu durum, uzun vardiyalar, sınırlı yüz yüze etkileşim ve dijital cihazlara aşırı bağımlılıkla birleşerek daha da derinleşir. Mürettebat, çoğu zaman sosyal medya ve mesajlaşma uygulamalarıyla aileleriyle iletişim kurar; ancak bu temasların niteliği yetersizdir. Bu nedenle, "bağlantılı ama yalnız" olma hâli denizciler arasında giderek yaygınlaşmaktadır (Jensen, 2021).

Benzer şekilde, Çinli denizcilerde yalnızlığın iş bağlılığını azalttığı bulunmuştur (Qi vd., 2024). Dijital yalnızlık, bireysel düzeyde motivasyon kaybı, tükenmişlik ve dikkat dağınıklığı; ekip düzeyinde ise iletişim zayıflığı ve işbirliği eksikliği olarak kendini göstermektedir (Carrera vd., 2022).

3.1.2. Dijital Yorgunluk ve Ruhsal Etkiler

Denizciler, sürekli ekran maruziyeti nedeniyle dijital yorgunluk yaşamaktadır. Bu yorgunluk, uykusuzluk, stres ve kaygı düzeyinde artışa yol açar (Arıcan, 2025). Sürekli uyarı sistemlerine maruz kalmak ve görevlerin dijital sistemlerce denetlenmesi, psikolojik baskıyı artırmaktadır. Zamanla bu durum, kronik stres, sosyal çekilme ve depresyon belirtilerini tetikleyebilir (Brooks ve Greenberg, 2022). COVID-19 sonrası dönemde denizcilerin ruhsal dayanıklılığında benzer örüntüler gözlenmiştir (Sivri vd., 2025).

3.1.3. Aile, Kültür ve Sosyal Bağların Zayıflaması

Dijital iletişim olanakları aile bağlarını sürdürmede belirli kolaylıklar sağlasa da, uzun süreli ayrılıklar ve duygusal yorgunluk ilişkilerin niteliğini zayıflatmaktadır (Tang, 2010). Farklı uluslardan mürettebatla çalışmak, kültürel farklılıklar nedeniyle iletişimi daha da karmaşık hale getirmekte; bu durum, sosyal izolasyonu derinleştirmektedir (Riyanto vd., 2023).

3.1.4. Siber Güvenlik, Güvensizlik ve Dijital Stres

Dijital altyapıya artan bağımlılık, siber tehditlerin yol açtığı yeni bir stres kaynağı oluşturmuştur. Denizciler, veri güvenliği ve sistem hataları konusunda sürekli kaygı yaşamaktadır (Yu vd., 2023). Bu güvensizlik, dijital araçlara olan güveni azaltmakta ve bireylerde dijital ortamlara karşı psikolojik mesafe yaratmaktadır. Clavijo Mesa vd. (2024), denizcilik sektöründeki olası siber saldırı senaryolarının mürettebat üzerindeki güvenlik kaygısını artırdığını belirtmiştir.

Haugli-Sandvik vd. (2024), denizcilikte dijital güvenlik risklerinin insan faktörüne yönelik yeni stres biçimleri yarattığını vurgulamaktadır. Dolayısıyla dijital yalnızlık, sadece sosyal izolasyonun değil, aynı zamanda dijital stresin de bir sonucudur.

3.2. Dijital Yalnızlığı Önlemede Politika ve Uygulama Önerileri

Dijitalleşmenin denizcilik sektöründeki etkileri, yalnızca operasyonel verimlilikle sınırlı kalmayıp, örgütsel kültür, psikososyal refah ve sürdürülebilirlik politikalarıyla da doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle, denizcilikte dijital yalnızlıkla mücadele edilmesi, teknik iyileştirmelerin ötesinde, insan merkezli bir dönüşüm vizyonu gerektirmektedir. Uluslararası standartlar, eğitim politikaları ve kurumsal yönetim yaklaşımları bu vizyonu destekleyecek biçimde yeniden yapılandırılmalıdır (European Commission, 2023).

3.2.1. İnsan Odaklı Dijital Dönüşüm Stratejileri

Dijital dönüşüm politikalarının merkezinde "insan faktörü" yer almalıdır. Teknolojik yeniliklerin yalnızca operasyonel başarıya değil, aynı zamanda çalışan refahına da katkı sunacak biçimde tasarlanması

gerekmektedir. Abila vd. (2023) bu çerçevede "Human Factor Impact Assessment (HFIA)" yaklaşımını önermekte; dijital teknolojilerin bilişsel yük, stres düzeyi ve sosyal etkileşim üzerindeki etkilerinin düzenli olarak ölçülmesini savunmaktadır.

Gemilerde kullanılan yapay zekâ destekli karar sistemleri ve otomasyon platformları, mürettebatın karar süreçlerinden tamamen dışlanmasına neden olmamalı; insan–makine iş birliğini güçlendiren hibrit modeller teşvik edilmelidir (Hopcraft ve Martin, 2018). Bu yaklaşım, hem operasyonel güvenliği hem de psikolojik bütünlüğü koruyacaktır.

3.2.2. Ruh Sağlığı Destek Programları ve Dijital Refah

Dijitalleşmenin yarattığı yeni psikososyal baskılar, denizcilerin ruh sağlığını doğrudan etkilemektedir (Arıcan, 2025; Brooks ve Greenberg, 2022). Bu nedenle, gemilerde ve kıyı merkezlerinde sürekli erişilebilir dijital ruh sağlığı mekanizmaları oluşturulmalıdır. Abadicio (2025), çevrim içi psikolojik destek sistemlerinin, denizcilerde yalnızlık ve tükenmişlik semptomlarını anlamlı biçimde azalttığını göstermektedir.

Bu kapsamda, uzaktan psikolojik danışmanlık, dijital farkındalık oturumları ve akran destek programları kurumsal refah politikalarına entegre edilmelidir. Ayrıca, "refah görevlisi (wellbeing officer)" uygulaması, mürettebatın sosyal dayanıklılığını güçlendiren yenilikçi bir çözüm olarak değerlendirilebilir (Sivri vd., 2025).

3.2.3. Karma İletişim Yapıları

Dijitalleşme, iletişim biçimlerini köklü biçimde dönüştürürken, gemi mürettebatı ile karasal operasyon merkezleri arasında psikolojik bir mesafe yaratmaktadır. Bu durumu azaltmak için hibrit iletişim yapıları benimsenmelidir. Lin ve Sarza (2024), çevrim içi iletişimin sosyal bağları güçlendirebilmesi için veri odaklı etkileşimlerin duygusal öğelerle desteklenmesi gerektiğini vurgular. Düzenli çevrim içi toplantılar, rotasyonlu karasal ziyaretler ve sanal sosyal etkinlikler, mürettebatın kurumsal aidiyet duygusunu artırır. Ayrıca, dijital platformlarda sosyal paylaşımı teşvik eden kurum içi ağlar, dijital yalnızlığın etkilerini azaltmada etkili bir araç olabilir (Carrera vd., 2022).

3.2.4. Dijital Okuryazarlık ve Farkındalık Eğitimleri

Denizcilikte dijitalleşmenin sürdürülebilir biçimde ilerleyebilmesi için mürettebatın yalnızca teknik değil, aynı zamanda psikolojik ve etik yönlerden de dijital farkındalığa sahip olması gerekmektedir (Şenbursa, 2024). Eğitim programları, siber güvenlik, dijital etik, stres yönetimi ve dijital denge temalarını içerecek şekilde yeniden yapılandırılmalıdır. Yu et al. (2023) ve Clavijo Mesa vd. (2024), dijital sistemlere olan güvenin artması için siber güvenlik eğitimlerinin yalnızca teknik içerikte değil, aynı zamanda davranışsal farkındalık düzeyinde verilmesinin önemini vurgulamaktadır. Böylelikle dijital stresin psikolojik boyutu da yönetilebilir hâle gelebilecektir.

3.2.5. Kurumsal Kültürde Sosyal Dayanıklılık

Kurumsal düzeyde sosyal dayanıklılık, dijital yalnızlığın uzun vadeli etkilerini azaltmada kritik bir faktördür. Denizcilik işletmeleri, "insan merkezli kurumsal kültür" ilkelerini kurumsal stratejilere entegre etmelidir. Düzenli mürettebat toplantıları, ortak sosyal etkinlikler, akran destek ağları ve mentorluk sistemleri, çalışanların moral ve iş tatminini güçlendirir (Carrera vd., 2022; Oldenburg ve Jensen, 2019). Ayrıca, çok uluslu mürettebat yapılarında kültürel farklılıkların yönetimi için çapraz kültürel iletişim eğitimleri düzenlenmelidir (Riyanto vd., 2023). Bu yaklaşım, yalnızlığı azaltmakla kalmaz; ekip içi uyumu ve operasyonel verimliliği de artıracaktır.

3.2.6. Uluslararası Politikalar ve Düzenlemeler

Uluslararası düzeyde, denizcilikte dijitalleşmeye yönelik politikaların yalnızca teknolojik güvenlik standartlarına değil, aynı zamanda psikososyal sürdürülebilirliğe de odaklanması gerekmektedir. IMO, ILO ve Avrupa Birliği'nin (European Commission, 2023) politika belgelerinde, "dijital refah" kavramının sektörel

güvenlik standartlarına entegre edilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Bu doğrultuda, uluslararası düzenleyici kurumlar, denizcilik işletmelerine dijitalleşme süreçlerinde psikososyal etki değerlendirmesi (Psychosocial Impact Assessment) yapma zorunluluğu getirebilir. Bu tür bir yaklaşım, denizcilikte dijital dönüşümün hem etik hem de insani temellere oturmasını sağlanacaktır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Dijitalleşme, denizcilik sektöründe verimlilik, güvenlik ve sürdürülebilirlik açısından devrim niteliğinde bir dönüşüm yaratmıştır. Ancak bu süreç, insan faktörünün psikolojik ve sosyal yönlerini geri plana itmiştir. Denizciler, sürekli bağlantı hâlinde olmalarına rağmen duygusal anlamda giderek yalnızlaşmaktadır. Bu yalnızlık, sadece bireysel bir duygu değil; ekip performansını, iş güvenliğini ve sektörel sürdürülebilirliği etkileyen stratejik bir risk faktörüdür. Benzer şekilde, AB'nin 2023 Mavi Ekonomi Raporu da dijital dönüşümün insan merkezli yaklaşım gerektirdiğini vurgulamaktadır (European Commission, 2023).

Dijital yalnızlığın azaltılması, teknolojinin insanı dışlamadığı, aksine desteklediği bir dönüşüm yaklaşımıyla mümkündür. Bu bağlamda:

- Dijitalleşme politikaları, psikososyal refahı içeren bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır.
- Ruh sağlığı destek sistemleri kurumsal stratejilere entegre edilmeli, mürettebatın dayanıklılığı güçlendirilmelidir.
- Eğitim, farkındalık ve sosyal destek mekanizmalarıyla dijital etkileşim ve insan ilişkileri dengesi sağlanmalıdır.

Sonuç olarak, dijitalleşme denizciliği daha güvenli ve verimli hâle getirmiştir; ancak bu ilerlemenin sürdürülebilir olması için insan merkezli bir vizyonun benimsenmesi zorunludur. Teknoloji, insanı yalnızlaştıran değil, dayanışmayı güçlendiren bir araç olarak yeniden tanımlanmalıdır.

KAYNAKLAR

Abadicio, M. R. (2025). Digital Mental Health Interventions for Seafarers: a Review of Online Counseling and Support Practices. Journal of Maritime Health, 3(1), 22–39.

Abila, S. S., Kitada, M., Malecosio, S., Tang, L., & Subong-Espina, R. (2023). Empowering Seafarers as Agents of Their Mental Health: the Role of Information and Communication Technology in Seafarers' Well-Being. INQUIRY: The Journal of Health Care Organization, Provision, and Financing, 60. https://doi.org/10.1177/00469580231162752

Arıcan, O. H. (2025). The Effects of Digital Fatigue on Mental Health in Seafarers: Delphi and Multiple Regression Analysis. Turkish Journal of Maritime and Marine Sciences, 11(1), 46-67. https://doi.org/10.52998/trjmms.1566728

Brooks, S. K. & Greenberg, N. (2022). Mental Health and Psychological Wellbeing of Maritime Personnel: A Systematic Review. BMC Psychology, 10(1). https://doi.org/10.1186/s40359-022-00850-4

Carrera, M., Bartusevičienė, I., & Divari, P. (2022). Healthy Workplace Onboard: Insights Gained from the Covid-19 Impact on Mental Health and Wellbeing of Seafarers. Work, 73(1), 29-40. https://doi.org/10.3233/wor-210791

Clavijo Mesa, M. V., Cabrera, A. L., & Gómez, P. R. (2024). Cybersecurity at Sea: A Literature Review of Cyber-Attack Scenarios in the Maritime Sector. Information, 15(11), 710. https://doi.org/10.3390/info15110710

European Commission. (2023). The EU Blue Economy Report 2023. Brussels: Publications Office of the European Union.

Haugli-Sandvik, M., Andersen, J. P., & Hagen, O. (2024). Deck Officers' Perception of Cyber Risks Towards IT and OT Systems in Shipping. Formal Methods in System Design. https://doi.org/10.1007/s10207-023-00810-y

Hopcraft, R. & Martin, K. M. (2018). Effective Maritime Cybersecurity Regulation – the Case for a Cyber Code. Journal of the Indian Ocean Region, 14(3), 354-366. https://doi.org/10.1080/19480881.2018.1519056

Jensen, R. B. (2021). Fragmented Digital Connectivity and Security at Sea. Marine Policy, 130, 104289. https://doi.org/10.1016/j.marpol.2020.104289

Lin, M. S. & Sarza, N. A. (2024). Identifying Critical Challenges and Government's Responses for Filipino Seafarers During the Covid-19 Pandemic. Maritime Business Review, 9(1), 57-73. https://doi.org/10.1108/mabr-02-2023-0019

Oldenburg, M. & Jensen, H. (2019). Stress and Strain Among Merchant Seafarers Differs Across the Three Voyage Episodes of Port Stay, River Passage And Sea Passage. Plos One, 14(6), e0217904. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0217904

Qi, X., Liu, Y., & Wang, Z. (2024). The Effect of Loneliness on Work Engagement Among Chinese Seafarers. Behavioral Sciences, 14(10), 880. https://doi.org/10.3390/bs14100880

Riyanto, B., Nurmala, E., Agustina, I., & Raudhah, S. (2023). Indonesian Seafarers' Intercultural Communication Challenges with Multinational Crews. Journal of Intercultural Communication, 76-81. https://doi.org/10.36923/jicc.v23i1.92

Şenbursa, N. (2024). Seafarers' Wellbeing on Board: Scoping Review. Transactions on Maritime Science, 13(1). https://doi.org/10.7225/toms.v13.n01.w04

Sivri, F., Karadağ, D., & Yılmaz, T. (2025). Mapping Mental Health of Seafarers Post-COVID-19. American Journal of Public Health. https://doi.org/10.1177/00469580251371386

Slišković, A. & Penezić, Z. (2016). Testing the Associations Between Different Aspects of Seafarers' Employment Contract and on-Board Internet Access and Their Job and Life Satisfaction and Health. Archives of Industrial Hygiene and Toxicology, 67(4), 351-363. https://doi.org/10.1515/aiht-2016-67-2785

Tang, L. (2010). Empowering or Disempowering? Online Support Among Seafarer-Partners. Sociological Research Online, 15(2), 53-64. https://doi.org/10.5153/sro.2116

Yu, H., Meng, Q., Fang, Z., & Liu, J. (2023). Literature Review on Maritime Cybersecurity: State-of-the-Art. Journal of Navigation, 76(4-5), 453-466. https://doi.org/10.1017/s0373463323000164